

Cukrownictwo w Indiach

Michał Gawryszczak, Związek Producentów Cukru w Polsce

Indie są największym konsumentem cukru na świecie i drugim po Brazylii jego producentem. Jednak już niedługo kraj ten może stać się wiodącym producentem cukru na świecie. W Indiach funkcjonuje ponad 700 cukrowni prywatnych oraz działających jako spółdzielnie, wszystkie z mocami przerobowymi do produkcji ponad 35 mln ton cukru.

Przemysł cukrowniczy

Przemysł cukrowniczy w Indiach stanowi jeden z najistotniejszych czynników napędzających rozwój wsi, tym samym wspierając wzrost gospodarczy Indii. Angażuje ponad 50 mln rolników oraz ich rodzin, pracowników cukrowni zatrudnionych w ponad 700 cukrowniach, przedsiębiorców, nie wliczając rozsianych po całym kraju hurtowników oraz dystrybutorów. Cukrownictwo jest drugim w kolejności największym w Indiach przemysłem opartym na rolnictwie.

W kraju tym funkcjonuje obecnie ponad 700 cukrowni prywatnych oraz działających jako spółdzielnie, wszystkie z mocami przerobowymi do produkcji ponad 35 mln ton cukru. Zdolność produkcyjna cukrowni obejmuje zakres od 2500 do 5000 ton trzciny cukrowej na dzień, ale wciąż się zwiększa. W nadmorskim pasie Gujaratu i Zachodniego Bengalu wybudowano także dwie samodzielne rafinerie, produkujące cukier głównie z importowanego cukru nierafinowanego.

Rejony uprawy trzciny cukrowej

Trzcina cukrowa uprawiana jest w 9 stanach Indii: w Andhra Pradesh, Bihar, Gujarat, Haryana, Karnata

taka, Maharashtra, Punjab, Uttar Pradesh oraz Tamil Nadu. W tych regionach cukrownictwo zapewnia bezpośrednio i pośrednio zatrudnienie dla 12 % społeczności wiejskich. Cukrownictwo wspiera również wiele działań na rzecz lokalnej gospodarki. Społeczeństwo zależne od tej gospodarki stwarza znaczący popyt na lokalne dobra i usługi. Branża cukrownicza ma także istotny wpływ społeczny i gospodarczy na ogólną kondycję państwa.

Przemysł cukrowniczy jest przemysłem ekologicznym, w dużej mierze energetycznie samowystarczalnym poprzez wykorzystanie wytlóków z trzciny cukrowej do wytworzenia energii elektrycznej oraz pary. Cukrownie poprzez kogenerację wytwarzają nadwyżkę energii. Prze-

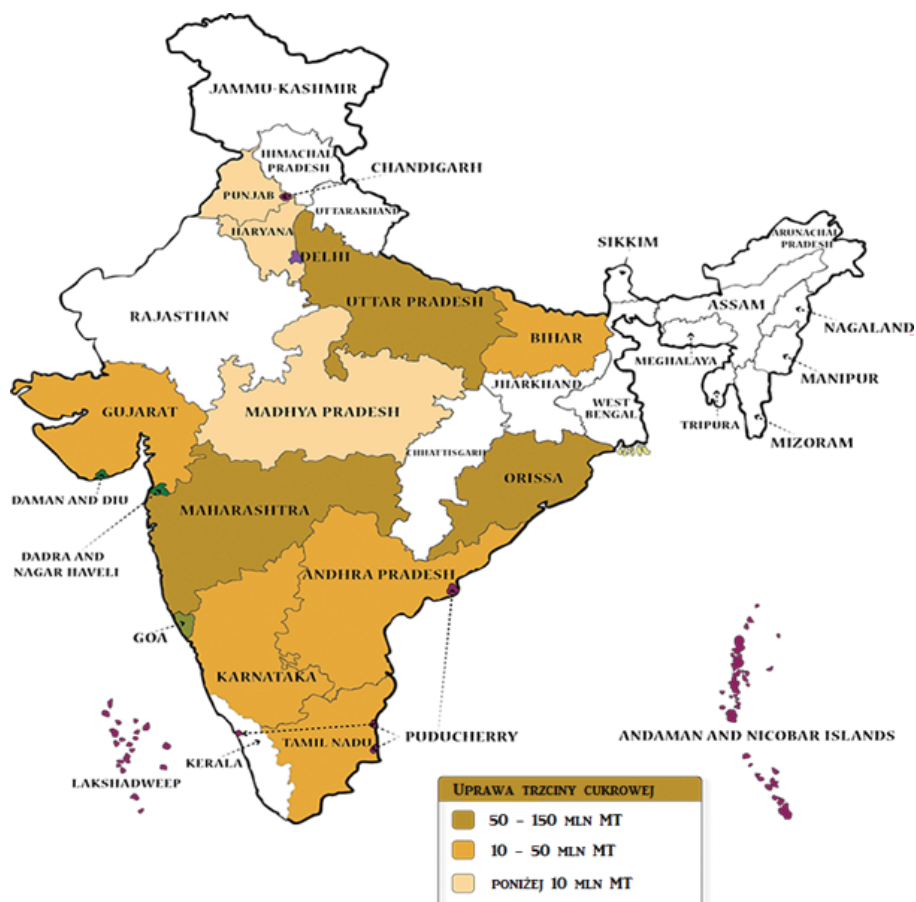

Michał Gawryszczak

mysł cukrowniczy jest również głównym źródłem surowca dla indyjskiego przemysłu alkoholowego. Roczny wkład przemysłu cukrowniczego do skarbu państwa z tytułu podatków pośrednich wynosi ponad 28 mld rupii, co w przeliczeniu na dolara wynosi ponad 419 mln.

Zapotrzebowanie na cukier

Indie są największym konsumentem cukru na świecie. Jest to wynik między innymi wzrostu PKB kraju oraz liczby jego ludności. Z roku na rok obserwuje się rosnące zapotrzebowanie od producentów

Regiony uprawy trzciny cukrowej w Indiach (Źródło: The Indian Institute of Sugarcane Research)

napojów bezalkoholowych, piekarni, hoteli, restauracji, cukierni oraz producentów lodów. Konsumenci hurtowi stanowią 65 % całkowitej konsumpcji w Indiach.

Względnie stabilne gospodarka i sytuacja polityczna, rosnące dochody społeczeństwa, młoda populacja oraz zmieniające się wzorce postępowania to kluczowe czynniki sprzyjające konsumpcji. Przewiduje się, że czynniki te oraz wynikające z niego zapotrzebowanie na cukier będą rosnąć w dotychczasowym tempie. Z uwagi na wysokie koszty importu oraz strategiczne znaczenie bezpieczeństwa żywnościowego, Indie w dużym stopniu koncentrują swoje działania na produkcji.

Struktura gospodarstw

Produkcja trzciny cukrowej w Indiach jest unikalna pod wieloma względami. Jednym z takich aspektów jest wielkość posiadanej ziemi. Gospodarstwa rolne obejmujące obszar 4 ha lub większy, to obecnie jedynie 25 % obszaru uprawy trzciny cukrowej.

Zdecydowana większość gruntów pod uprawę trzciny cukrowej zajmuje od 1 do 4 hektarów. Tak więc każda z cukrowni zamawia trzcinę cukrową od około 18 tys. rolników. Fakt ten przyczynia się do złożoności zarządzania kontraktacją trzciny oraz kontroli jej jakości.

Niewielkie gospodarstwa rolne również minimalizują zasięg mechanizacji oraz zmniejszają zdolność rolnika do inwestycji w produktywność gospodarstwa. Zdolność rolnika do utrzymania się w wypadku strat w plonach, braku odbioru plonów lub w przypadku niezapłaconych zobowiązań również ulega zmniejszeniu w zależności od wielkości gospodarstwa.

Na zapłatę, którą otrzymują plantatorzy trzciny cukrowej od poszczególnych cukrowni, wpływa dynamika lokalnych cen rynko-

Ręczny zbiór trzciny cukrowej

wych, jak również międzynarodowa sytuacja dotycząca możliwości eksportowych. Produkcja cukru i zapasy przez ostatnie sezony były tak duże, że pokryły lokalną konsumpcję. Przewiduje się, że sytuacja ta nie zmieni się także w roku gospodarczym 2018/2019.

Wskutek nadwyżki produkcji cukru, jego ceny na lokalnym rynku zostały opanowane po 2010 roku, co pozwoliło na uzyskanie płynności finansowej przez producentów cukru oraz terminowość wypłat wobec plantatorów trzciny cukrowej.

Angażuje ponad 50 mln rolników oraz ich rodzin, pracowników cukrowni

Wcześniej hinduski rząd wdrożył różne schematy mające na celu zwiększenie płynności finansowej cukrowni, a tym samym do zwiększenie terminowości zapłaty plantatorom za surowiec.

Rynek cukru

Ze względu na dużą ilość niewielkich gospodarstw rolnych oraz chęć wywierania wpływu na lokalne ceny, rynek cukru jest w Indiach w dużym stopniu regulowany przez państwo. Przepisy obejmują między innymi: reguły ustalania cen trzciny cukrowej, sposobów zamówień na trzcinę, produkcję cukru oraz sprzedaż cukru przez cukrownie na rynku lokalnym i międzynarodowym. Sam eksport także odbywa się pod czujnym okiem regulatora. W latach dziewięćdziesiątych eksport cukru z Indii prowadzony był za pośrednictwem państwowych agencji handlu zagranicznego.

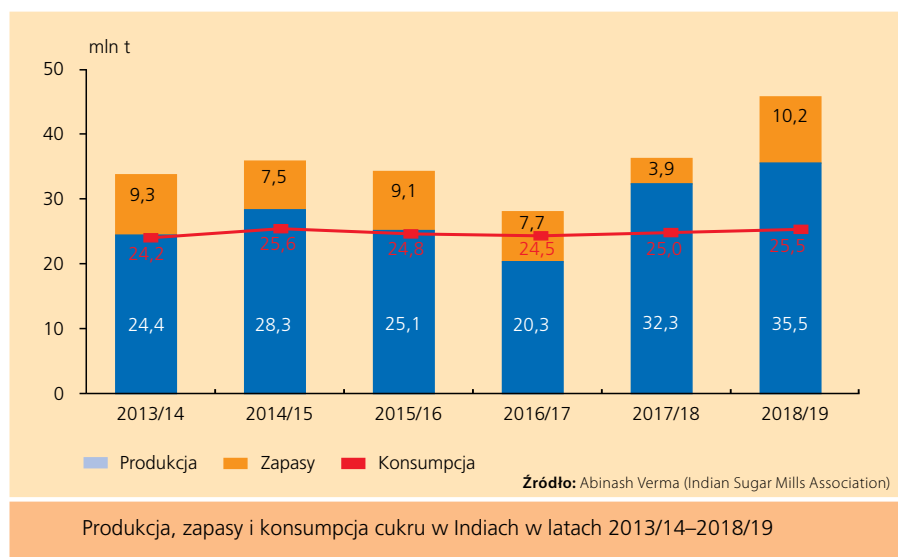
Od roku 1997 zagraniczna wymiana handlowa odbywa się przy udziale podmiotów prywatnych, które uzyskują specjalne rządowe zezwolenia na eksport cukru.

W dobie zapotrzebowania na rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu przemysł cukrowniczy jest jednym spośród niewielu przemy-

słów, którym udało się skutecznie wesprzeć gospodarkę rolną. Do wsparcia tego przyczyniło się wykorzystywanie na dużą skalę zasobów rolniczych celem zaspokojenia ogromnego popytu na cukier oraz generowanie nadwyżki energii mającej zaspokoić potrzeby Indii. W dodatku branża cukrownicza stała się filarem branży alkoholowej. Sektor ten zajmuje również znaczącą pozycję na rynku globalnym. Indyjski lokalny rynek cukru należy, pod kątem sprzedaży, do jednych z największych na świecie.

Wsparcie dla przemysłu cukrowniczego

Rząd Indii udziela pomocy dla całego sektora – wspiera badania i rozwój, finansuje szkolenia rolników, pomaga udoskonalać technologie produkcyjne. Wszystkie te działania pozwalają plantatorom trzciny cukrowej uzyskiwać wyższe plony i stopę zwrotu. Indyjska Rada ds. Badań w Dziedzinie Rolnictwa prowadzi na poziomie krajowym prace badawczo-rozwojowe nad trzcina cukrową. Rolnicze uczelnie państwowe, krajowe instytuty badawcze oraz państwowe agencje doradztwa rolniczego koordynują te działania zarówno na poziomie regionalnym jak i krajowym. Administracja regionalna również wspiera plantatorów trzciny cukrowej poprzez finansowanie oraz dostawy środków produkcji po korzystnych cenach. W ten sposób zbierane opłaty przeznaczane są na Fundusz Rozwoju Trzciny. Fundusz ten wykorzystywany jest do technologicznego udoskonalenia sektora produkcji cukru. Pieniądze wykorzystuje się także do buforowania zapasów, finansowania transportu cukru na eksport, finansowania pożyczek na budowanie fabryk produkcyjnych zasilanych energią i etanolem. Od 2008 roku rząd Indii umożliwił także wykorzystanie

pieniędzy z Funduszu do restrukturyzacji długów oraz do udzielania cukrowniom niewielkich pożyczek. Indie realizują także program pomocowy dla produkcji etanolu. Rząd Indii podwyższył zawartość etanolu w benzynie z 5 % do 10 %. Program ten reguluje także ilości dostarczanego etanolu do rafinerii oraz ceny po jakich jest on sprzedawany. Zwolnienie z akcyzy etanolu, dostarczanego do producentów paliw, pozwala zaoszczędzić jego producentom 5 rupii (0,07 \$) na każdym jego litrze.

Transformacyjne możliwości przemysłu w Indiach

Przed sektorem produkcji cukru w Indiach istnieje wiele transformacyjnych możliwości. Branża ma potencjał, aby zaspokoić dużą i wzrastającą lokalną konsumpcję cukru oraz stać się znaczącym producentem energii. Producenci cukru są w stanie podwyższyć swoją konkurencyjność poprzez zwiększenie wydajności oraz zintensyfikowanie handlu międzynarodowego, ze szczególnym uwzględnieniem krajów znajdujących się w rejonie Oceanu Indyjskiego.

Rynek dąży do przekształceń, które będą miały na celu zniwelowanie skutków jego naturalnej cykliczności – większe dostosowanie do

zmian cen trzciny cukrowej i cukru oraz stabilne i zróżnicowane źródła przychodu. W przeszłości branża o podobnym znaczeniu dla krajowej gospodarki wkroczyła na ścieżkę transformacji, chodzi między innymi o przemysł: cementowy, tekstylny, energetyczny, nawozowy. Produkcja cukru w Indiach ma przed sobą możliwości transformacyjne, które zbliżone są do wielu wspomnianych branż i może posłużyć się nimi poprzez wdrażanie odpowiednich inicjatyw biznesowych i regulacyjnych.”

Plantatorze!

Zaprenumeruj gazetę

„Burak Cukrowy –
Gazeta dla Plantatorów”

na 2019 rok

na poczcie, u listonosza
lub
w Wydawnictwie
Bartens Sp. z o. o.

patrz
formularz na str. 9